

Kpl 15,
Esikuvana Englanti

S.114-117

Miksi teollistuminen alkoi Englannista?

Englannilla oli 1700-luvulla tarvittavat tuotannontekijät:

1. Raaka-aineita siirtomaista
2. Väestönkasvu ja maatalouden koneistuminen → työvoimaa
3. Väestönkasvu ja merentakaiset siirtokunnat → kysyntää ja ostajia tuotteille
4. Suuri laivasto helpotti kaupankäyntiä ja erityisesti vientiä
5. Kolonialismi ja voimistunut maailmankauppa vaurastuttivat porvaristoa → pääomaa teollistumiseen
6. Henkinen pääoma = osaamista ja yrittäjyyteen kannustava ilmapiiri
7. Taloudellinen liberalismi eli vapaa kilpailua ja yrittäjyyttä suosiva lainsäädäntö

Adam Smith: näkymätön käsi

- Varallisuuden lisääminen onnistuu vapauttamalla ihmisluontoon kuuluva yritteliäisyys poistamalla kilpailua rajoittavat säädökset.
- Voittoa tavoittelevat yrittäjät kehittävät tuotantoaan yhä tehokkaammaksi ja syy tähän on kilpailu muita yrittäjiä vastaan sekä ns. näkymätön käsi.
- Näkymätön käsi saa yrittäjät tavoittelemaan yhä suurempia voittoja ja kehittämään tuotantoaan yhä tehokkaammaksi, sillä:

”.. Yksilöä, joka tavoittelee ainoastaan omaa etuaan, johtaa näkymätön käsi edistämään lopputulosta, jolla ei ollut mitään osaa hänen tavoitteissaan. Tavoittelemalla omaa etuaan yksilö usein edistää yhteiskunnan etua tehokkaammin kuin todella pyrkiessään edistämään sitä.”

Rajoittamattoman kilpailun hyödyt

1. Elinkelvottomat yritykset kuolevat pois
2. Vahvat yritykset vahvistuvat entisestään
3. Tuotanto keskittyy pätevimpien käsiin
4. Tuotanto keskittyy niille alueille, missä se on järkevintä esim. raaka-aineiden saannin kannalta

Euroopan väkiluvun kasvun syyt 1700- ja 1800-luvulla:

1. Kuolleisuuden väheneminen, erityisesti lapsikuolleisuuden aleneminen
2. Ruttoepidemioiden katoaminen
3. Valtioiden aktiiviset toimet kulkutauteja vastaan (isorokko, punatauti, lavantauti, kolera)
 - Sairaiden eristäminen
 - Ulkomaalaiset merimiehet karanteeniin
 - Rokotukset
4. Parantunut hygienia
5. Parantunut elintarviketilanne (aitaaminen/isojako, uudet viljelymenetelmät, uusien kasvien jalostus)
6. Maatalouden koneiden kehittyminen: valurautainen aura, puimakone, leikkuukone
7. Ilmaston lämpeneminen

Tehtäviä

Lue kpl 15, Esikuvana Englanti, s.114-117

Tee tehtävät 1-3, s.117